

Số: 57 /TB-VKSTC

Hà Nội, ngày 15 tháng 3 năm 2022

THÔNG BÁO
Rút kinh nghiệm về việc xác định số tiền chiếm đoạt
trong vụ án xâm phạm sở hữu

Thông qua công tác kiểm tra, nghiên cứu Cáo trạng của một số Viện KSND địa phương, Viện KSND tối cao (Vụ 2) thấy việc quy kết, xác định số tiền bị chiếm đoạt trong một số vụ án xâm phạm sở hữu không chính xác và chưa đúng quy định của pháp luật, cần phải thông báo rút kinh nghiệm chung như sau:

1. Nội dung và quá trình giải quyết vụ án:

- **Vụ thứ nhất:** Trong khoảng thời gian từ tháng 3 đến tháng 12/2016, Võ Thị Tron - Giám đốc Công ty TNHH MTV Sự Hồng chuyên kinh doanh nông sản, đã nhận đặt cọc tổng số tiền 1.817.500.000 đồng, để ký hợp đồng bán 56.000kg Cà phê nhân cho các bà Nguyễn Ngọc Oanh, Võ Thị Kim Loan và Nguyễn Thị Từ. Cũng trong thời gian này, Tron đã giao dịch mua bán hàng nông sản với 07 ông, bà gồm: Nguyễn Thị Từ, Đặng Đình Trung, Trần Thị Mai, Lê Tuấn Nguyên, Nguyễn Thị Loan, Nguyễn Thị Lợi, Võ Thị Thái và còn nợ lại tổng số tiền là 1.533.863.600 đồng. Đến tháng 01/2017, do làm ăn thua lỗ, Tron không còn khả năng trả nợ và thanh khoản cho các hợp đồng đã nhận đặt cọc, nên đã nảy sinh ý định bỏ trốn khỏi địa phương nhằm trốn tránh và chiếm đoạt số tài sản trên.

Trước khi bỏ trốn, từ ngày 05 đến 07/01/2017, Tron tiếp tục tạo niềm tin để mua của 07 ông, bà gồm: Võ Thị Thái, Đoàn Ngọc Khương, Dương Đình Phúc, Phạm Thị Kiều Oanh, Trương Thị Tuyết, Lê Thị Gấm và Nguyễn Văn Bảy tổng số 75.592kg Cà phê nhân và chỉ trả trước cho họ một ít tiền, còn nợ là 3.433.565.400 đồng, sau đó Tron bán số cà phê này thu được 4.955.938.400 đồng dùng để trả nợ cho ngân hàng, một số chủ nợ và ăn tiêu cá nhân, rồi bỏ trốn khỏi địa phương, các bị hại trên đã tố cáo hành vi của Tron đến Cơ quan CSĐT Công an tỉnh Đắk Nông.

Kết luận định giá tài sản: 56.000kg Cà phê nhân, Tron hứa bán cho các bà Nguyễn Ngọc Oanh, Võ Thị Kim Loan và Nguyễn Thị Từ có trị giá là 2.448.100.000 đồng.

Ngày 12/01/2017, Cơ quan CSĐT Công an tỉnh Đắk Nông khởi tố vụ án, khởi tố bị can đối với Võ Thị Tron về tội "Lừa đảo chiếm đoạt tài sản" và tội "Lạm dụng tín nhiệm chiếm đoạt tài sản".

Ngày 11/10/2021, Viện KSND tỉnh Đắk Nông ban hành Cáo trạng số 55/CT- VKS(P2) truy tố bị can Võ Thị Tron về tội "Lừa đảo chiếm đoạt tài sản"

theo điểm a khoản 4 Điều 174 BLHS đối với số tiền 3.433.565.400 đồng (của 07 bị hại từ ngày 05 đến 07/01/2017) và tội "Lạm dụng tín nhiệm chiếm đoạt tài sản" theo khoản 4 Điều 175 BLHS đối với số tiền 3.981.963.600 đồng (gồm 2.448.100.000 đồng theo kết luận định giá 56.000kg Cà phê nhân, Tron hứa bán cho 03 bị hại và 1.533.863.600 đồng chiếm đoạt của 07 bị hại từ tháng 3 đến tháng 12/2016).

- **Vụ thứ hai:** Đầu tháng 7/2020, qua mạng xã hội Zalo, Bùi Văn Nam thuê người làm giả 01 Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sử dụng tài sản và nhà ở gắn liền với đất số BN 594781 cấp ngày 28/01/2013, mang tên Trần Hoàng Nam, sinh năm 1977, trú tại số 616/8-10 Nguyễn Đình Chiểu, Phường 2, Quận 3, Tp. Hồ Chí Minh. Sau đó, Nam chụp ảnh đăng bán đất trên tài khoản Zalo có tên "Hoàng Nam" và gửi đến tài khoản Zalo của anh Đinh Văn Hường (là bạn) để nhờ anh Hường thế chấp vay 01 tỷ đồng làm vốn kinh doanh. Do không biết giấy tờ trên là giả và tin tưởng Nam, đồng thời muốn giúp Công ty THAIFOOD của em gái là chị Đinh Thị Mỹ Lợi có thêm vốn kinh doanh, nên anh Hường đã thống nhất với Nam, để chị Lợi sử dụng danh nghĩa Công ty THAIFOOD thế chấp Giấy CNQSDĐ giả trên của Nam vay tiền ngân hàng rồi sẽ đưa cho Nam 01 tỷ đồng, số tiền còn lại chị Lợi sử dụng làm vốn kinh doanh. Nam đồng ý và tiếp tục thuê người làm giả 01 Chứng minh thư nhân dân; 01 Sổ hộ khẩu; 01 Bản trích đo địa chính đề ngày 20/12/2012; 01 Giấy xác nhận tình trạng hôn nhân, đều mang tên Trần Hoàng Nam đưa cho chị Lợi để Công ty THAIFOOD tiến hành các thủ tục vay tiền ngân hàng.

Ngày 27/7/2020, Ngân hàng TMCP Việt Nam Thương Tín, chi nhánh Sài Gòn đã ký hợp đồng tín dụng, đồng ý cấp hạn mức tín dụng 8.000.000.000 đồng cho Công ty THAIFOOD của chị Lợi. Quá trình thực hiện thủ tục công chứng Hợp đồng thế chấp quyền sử dụng đất, Công chứng viên nghi ngờ giấy tờ mang tên Trần Hoàng Nam trên là giả nên đã trình báo Công an tỉnh Bình Dương.

Kết luận giám định: 01 Giấy CNQSDĐ, quyền sử dụng tài sản và nhà ở gắn liền với đất số BN 594781 mang tên Trần Hoàng Nam; 01 Chứng minh thư nhân dân; 01 Sổ hộ khẩu, chủ hộ là Trần Hoàng Nam; 01 Bản trích đo địa chính ngày 20/12/2012; 01 Giấy xác nhận tình trạng hôn nhân của Trần Hoàng Nam, là giả bằng phương pháp in phun màu điện tử.

Ngày 05/8/2020, Cơ quan CSĐT Công an tỉnh Bình Dương khởi tố vụ án, khởi tố bị can đối với Bùi Văn Nam về tội "Lừa đảo chiếm đoạt tài sản" và tội "Sử dụng tài liệu giả của cơ quan, tổ chức".

Ngày 25/11/2021, Viện KSND tỉnh Bình Dương ban hành Cáo trạng số 55/CT-VKSBD-P1 truy tố Bùi Văn Nam về tội "Lừa đảo chiếm đoạt tài sản" theo điểm a khoản 4 Điều 174 BLHS (chiếm đoạt 8.000.000.000 đồng của Ngân hàng TMCP Việt Nam Thương Tín) và tội "Sử dụng tài liệu giả của cơ quan, tổ chức" theo các điểm a, b khoản 3 Điều 341 BLHS.

- **Vụ thứ ba:** Tháng 5/2020, qua mạng xã hội Zalo, Trần Quang Minh Phước thuê người làm giả Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất số CR 761160 cấp ngày 29/8/2019 mang tên Phước, đến ngày 06/5/2020 Phước mang thẻ chấp cho anh Nguyễn Văn Hùng để vay số tiền 600.000.000 đồng sử dụng ăn tiêu cá nhân. Ngày 19/6/2020, Phước thỏa thuận chuyển nhượng thửa đất ghi trên Giấy CNQSDĐ giả trên cho ông Nguyễn Quốc Vũ và bà Trần Thị Kim Loan với giá 3.300.000.000 đồng, Phước nói với ông Vũ, bà Loan là giấy tờ đang thế chấp vay 600.000.000 đồng, tại tiệm cầm đồ của anh Nguyễn Văn Hùng, nên phải đến chuộc lại để làm thủ tục chuyển nhượng. Do tưởng thật, nên ông Vũ và bà Loan đã đưa 622.000.000 đồng cho anh Hùng để lấy Giấy CNQSDĐ giả trên ra. Ngày 20/7/2020, khi làm thủ tục công chứng chuyển nhượng quyền sử dụng đất, thì bị Công chứng viên phát hiện Giấy CNQSDĐ trên là giả, nên đã trình báo Công an tỉnh Bình Dương.

Kết luận giám định: Giấy CNQSDĐ số CR 761160 cấp ngày 29/8/2019, mang tên Trần Quang Minh Phước là giả.

Ngày 08/3/2021, Cơ quan CSĐT Công an tỉnh Bình Dương khởi tố vụ án, khởi tố bị can đối với Trần Quang Minh Phước về tội "Lừa đảo chiếm đoạt tài sản" và tội "Sử dụng tài liệu giả của cơ quan, tổ chức".

Ngày 05/11/2021, Viện KSND tỉnh Bình Dương ban hành Cáo trạng số 51/CT-VKSBD-P1 truy tố Trần Quang Minh Phước về tội "Lừa đảo chiếm đoạt tài sản" theo điểm a khoản 4 Điều 174 BLHS (chiếm đoạt 3.900.000.000 đồng của 03 bị hại Nguyễn Văn Hùng, Nguyễn Quốc Vũ và Trần Thị Kim Loan) và tội "Sử dụng tài liệu giả của cơ quan, tổ chức" theo điểm b khoản 3 Điều 341 BLHS.

2. Những vấn đề cần rút kinh nghiệm:

2.1. Đối với vụ án Võ Thị Tron: Cáo trạng số 55/CT- VKS(P2) ngày 11/10/2021 của Viện KSND tỉnh Đắk Nông truy tố bị can Võ Thị Tron về tội "Lạm dụng tín nhiệm chiếm đoạt tài sản" quy kết bị can Tron chiếm đoạt 2.448.100.000 đồng của 03 bị hại Nguyễn Ngọc Oanh, Võ Thị Kim Loan và Nguyễn Thị Từ là không chính xác.

Bởi lẽ, mặc dù bị can Võ Thị Tron ký hợp đồng bán 56.000kg Cà phê nhân (định giá là 2.448.100.000 đồng), cho 03 bị hại Nguyễn Ngọc Oanh, Võ Thị Kim Loan và Nguyễn Thị Từ, nhưng thực tế các bị hại chỉ đưa cho bị can Tron số tiền là 1.817.500.000 đồng. Do đó, phải xác định số tiền bị chiếm đoạt là số tiền thực tế các bị hại đã đưa cho bị can là 1.817.500.000 đồng, không được xác định thiệt hại theo trị giá tài sản "hứa" bán ghi trên hợp đồng.

Vì vậy, bị can Võ Thị Tron bị truy cứu trách nhiệm hình sự về tội "Lừa đảo chiếm đoạt tài sản" đối với số tiền 3.433.565.400 đồng và tội "Lạm dụng tín nhiệm chiếm đoạt tài sản" đối với số tiền 3.351.363.600 đồng (gồm 1.533.863.600 đồng

của 07 bị hại bị chiếm đoạt trong thời gian từ tháng 3 đến tháng 6/2016 và số tiền 1.817.500.000 đồng thực nhận của 03 bị hại) mới đúng quy định pháp luật.

2.2. Đối với vụ án Bùi Văn Nam: Cáo trạng số 55/CT-VKSBD-P1 ngày 25/11/2021 của Viện KSND tỉnh Bình Dương truy tố bị can Bùi Văn Nam về tội "Lừa đảo chiếm đoạt tài sản" đã quy kết Nam chiếm đoạt số tiền 8.000.000.000 đồng của Ngân hàng TMCP Việt Nam Thương Tín, là không chính xác.

Bởi lẽ, Bị can Nam có mục đích dùng giấy tờ giả để thế chấp, chiếm đoạt số tiền 1.000.000.000 đồng. Do đó, khi anh Hường và chị Lợi thỏa thuận để Công ty THAIFOOD đứng tên vay thêm 7.000.000.000 đồng của Ngân hàng TMCP Việt Nam Thương Tín, thì Nam đồng ý và hoàn toàn không có ý thức chiếm đoạt số tiền này. Đối với anh Hường và chị Lợi không biết là giấy tờ giả, muốn vay thêm tiền để sử dụng vào mục đích kinh doanh của Công ty THAIFOOD, nên cũng không có ý thức chiếm đoạt số tiền vay thêm này. Vì vậy, bị can Bùi Văn Nam bị truy cứu trách nhiệm hình sự về tội "Lừa đảo chiếm đoạt tài sản" với số tiền 1.000.000.000 đồng và tội "Sử dụng tài liệu giả của cơ quan, tổ chức" mới đúng quy định pháp luật.

2.3. Đối với vụ án Trần Quang Minh Phước: Cáo trạng số 51/CT-VKSBD-P1 ngày 05/11/2021 của Viện KSND tỉnh Bình Dương quy kết Trần Quang Minh Phước chiếm đoạt số tiền 3.900.000.000 đồng, là không chính xác.

Bởi lẽ, mặc dù bị can Trần Quang Minh Phước thỏa thuận bán thửa đất ghi trên giấy Giấy CNQSDĐ số CR 761160 cấp ngày 29/8/2019, giả trên cho các bị hại Nguyễn Quốc Vũ và Trần Thị Kim Loan với giá là 3.300.000.000 đồng, nhưng thực tế các bị hại Vũ và Loan chỉ đưa cho Phước 622.000.000 đồng. Vì vậy, phải quy kết bị can Trần Quang Minh Phước chiếm đoạt của các bị hại Nguyễn Quốc Vũ và Trần Thị Kim Loan là 622.000.000 đồng mới đúng quy định pháp luật.

Viện KSND tối cao (Vụ 2) thông báo và yêu cầu Viện KSND các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương nghiên cứu, rút kinh nghiệm khi thực hành quyền công tố và kiểm sát giải quyết đối với các vụ án xâm phạm sở hữu nói chung./

Nơi nhận:

- Viện KSND 63 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương (để thực hiện);
- Đ/c Nguyễn Duy Giảng- Phó Viện trưởng VKSNDTC (để báo cáo);
- Lãnh đạo Vụ 2;
- Lưu VT, V2 (P5).

156 đ. Trần

TL.VIỆN TRƯỞNG
KT.VỤ TRƯỞNG
VỤ THỰC HÀNH QUYỀN CÔNG TỐ VÀ
KIỂM SÁT ĐIỀU TRA ÁN TRẬT TỰ XÃ HỘI
PHÓ VỤ TRƯỞNG

Đỗ Văn Thắng